

Środa, 16 grudnia 2015 r.

P8_TA(2015)0461

Sytuacja na Węgrzech: działania następcze w związku z rezolucją Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2015 r.**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie sytuacji na Węgrzech (2015/2935(RSP))**

(2017/C 399/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając preambułę Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jej motyw drugi oraz motywy od czwartego do siódmego,
- uwzględniając w szczególności art. 2, art. 3 ust. 3 akapit drugi oraz art. 6 i 7 TUE, a także artykuły TUE i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczące poszanowania, upowszechniania i ochrony praw podstawowych w UE,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 7 grudnia 2000 r. ogłoszoną w dniu 12 grudnia 2007 r. w Strasburgu, która weszła w życie wraz z Traktatem z Lizbony w grudniu 2009 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka i europejską konwencję praw człowieka,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie sytuacji na Węgrzech ⁽¹⁾, z dnia 3 lipca 2013 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych: standardy i praktyka na Węgrzech ⁽²⁾, z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie ostatnich wydarzeń politycznych na Węgrzech ⁽³⁾ i z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie ustawy medialnej na Węgrzech ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 marca 2014 r. pt. „Nowe ramy UE na rzecz umocnienia praworządności” (COM(2014)0158),
- uwzględniając pierwszy coroczny dialog na temat praworządności na forum Rady, który miał miejsce w dniu 17 listopada 2015 r.,
- uwzględniając oświadczenie Komisarza Praw Człowieka Rady Europy z dnia 27 listopada 2015 r. wydane w związku z odbytą przez niego wizytą na Węgrzech,
- uwzględniając uchwaloną przez parlament Węgier ustawę CXL z 2015 r. w sprawie masowej imigracji,
- uwzględniając uchwaloną przez parlament Węgier ustawę CXLII z 2015 r. w sprawie skutecznej ochrony granic Węgier oraz w sprawie masowej imigracji,
- uwzględniając rezolucję parlamentu Węgier nr 36/2015 w sprawie przesłania skierowanego do przywódców Unii Europejskiej, przyjętą w dniu 22 września 2015 r.,
- uwzględniając pytanie wymagające odpowiedzi ustnej skierowane do Komisji w imieniu Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w sprawie sytuacji na Węgrzech: działania następcze w związku z rezolucją Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2015 r. (O-000140/2015 – B8-1110/2015),
- uwzględniając odpowiedź Komisji udzieloną w dniu 5 listopada 2015 r. w nawiązaniu do rezolucji Parlamentu z dnia 10 czerwca 2015 r.,
- uwzględniając oświadczenie Komisji przedstawione podczas debaty plenarnej w Parlamencie w dniu 2 grudnia 2015 r. w sprawie sytuacji na Węgrzech,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0227.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0315.

⁽³⁾ Dz.U. C 249 E z 30.8.2013, s. 27.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 199 E z 7.7.2012, s. 154.

Środa, 16 grudnia 2015 r.

- uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Unia Europejska opiera się na wartościach poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawa i poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, oraz mając na uwadze, że wartości te są powszechne i wspólne państwom członkowskim (art. 2 TUE); mając na uwadze, że wyraźne ryzyko poważnego naruszenia przez państwo członkowskie wartości wymienionych w art. 2 TUE stanowi podstawę do wszczęcia postępowania, o którym mowa w art. 7;
- B. mając na uwadze, że Karta praw podstawowych Unii Europejskiej jest częścią prawa pierwotnego UE i zakazuje dyskryminacji, w tym ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, wszelkie poglądy, w tym polityczne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną;
- C. mając na uwadze, że sposób, w jaki praworządność realizowana jest na szczeblu krajowym, odgrywa kluczową rolę w zagwarantowaniu zaufania do systemów prawnych i administracyjnych państw członkowskich; mając na uwadze, że uzasadniona nieuściepliwłość UE w kwestii wartości, a mianowicie poszanowania demokracji, praworządności i praw podstawowych, ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia wiarygodności Unii zarówno wewnątrz UE, jak i na arenie międzynarodowej;
- D. mając na uwadze, że prawo do azylu gwarantują postanowienia konwencji genewskiej z dnia 28 lipca 1951 r. i protokołu do niej z dnia 31 stycznia 1967 r. dotyczącego statusu uchodźców, jak również TUE i TFUE;
- E. mając na uwadze, że należyte wydatkowanie środków publicznych i ochrona interesów finansowych UE powinny stanowić kluczowe elementy polityki UE w celu zwiększania zaufania obywateli, zapewniając wydatkowanie pieniędzy podatników w sposób właściwy, wydajny i skuteczny;
- F. mając na uwadze, że ostatnie wydarzenia, a także inicjatywy i środki podejmowane na przestrzeni ubiegłych kilku lat na Węgrzech doprowadziły do poważnego systemowego pogorszenia się sytuacji w zakresie praworządności i praw podstawowych, m.in. wolności słowa, w tym wolności nauki, praw człowieka przysługujących migrantom, osobom ubiegającym się o azyl i uchodźcom, wolności zrzeszania się i zgromadzeń, ograniczeń i utrudnień w działalności organizacji społeczeństwa obywatelskiego, prawa do równego traktowania, praw osób należących do mniejszości, w tym praw Romów, Żydów i osób LGBTI, praw społecznych, funkcjonowania systemu konstytucyjnego, niezawisłości wymiaru sprawiedliwości i innych instytucji, a także do wielu niepokojących zarzutów dotyczących korupcji i konfliktów interesów;
- G. mając na uwadze, że w lipcu i wrześniu 2015 r. parlament Węgier przyjął szereg poprawek dotyczących w szczególności prawa azylowego, kodeksu karnego, prawa karnego procesowego, ustawy o granicach, ustawy o policji i ustawy o obronie narodowej; mając na uwadze, że ze wstępnej oceny przeprowadzonej przez Komisję wynika szereg poważnych zastrzeżeń i wątpliwości co do zgodności tych zmian z unijnymi przepisami dotyczącymi azylu i granic oraz z Kartą praw podstawowych; mając na uwadze, że w dniu 6 października 2015 r. Komisja przesłała do rządu Węgier pismo administracyjne; mając na uwadze, że rząd Węgier udzielił odpowiedzi na to pismo; mając na uwadze, że w dniu 10 grudnia 2015 r. Komisja wszczęła przeciwko Węgrom postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego;
- H. mając na uwadze, że Komisja nie odpowiedziała na apel Parlamentu o zainicjowanie procesu skrupulatnego monitorowania sytuacji w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych na Węgrzech; mając na uwadze, że w swoim oświadczeniu ogłoszonym podczas debaty plenarnej w Parlamencie Europejskim w dniu 2 grudnia 2015 r. Komisja zadeklarowała gotowość podjęcia wszelkich środków, którymi dysponuje, w tym wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, w celu zapewnienia przestrzegania przez Węgry – jak również każde inne państwo członkowskie – swoich obowiązków wynikających z unijnego prawa oraz poszanowania wartości Unii zapisanych w art. 2 TUE; mając na uwadze, że Komisja uważa, iż na obecnym etapie nie zostały spełnione warunki zastosowania ram na rzecz umocnienia praworządności w odniesieniu do Węgier;
1. potwierdza swoje stanowisko wyrażone w swojej rezolucji z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie sytuacji na Węgrzech;
 2. wyraża poważne obawy w związku z serią środków pośpiesznie przyjętych w ostatnich miesiącach, które skrajnie utrudniły dostęp do ochrony międzynarodowej oraz bezzasadnie kryminalizują uchodźców, migrantów i osoby ubiegające się o azyl; wyraża swoje obawy o przestrzeganie zasady non-refoulement oraz zaniepokojenie stosowaniem na coraz większą skalę środków detencyjnych, w tym wobec małoletnich, oraz używaniem retoryki ksenofobicznej łączącej migrantów z problemami społecznymi lub zagrożeniem dla bezpieczeństwa, zwłaszcza poprzez rządowe kampanie informacyjne i konsultacje krajowe, czyniąc tym samym integrację problematyczną; apeluje do rządu Węgier o przywrócenie normalnych procedur i uchylenie środków kryzysowych;

Środa, 16 grudnia 2015 r.

3. uważa, że wszystkie państwa członkowskie muszą w pełni przestrzegać prawa UE w praktyce legislacyjnej i administracyjnej oraz że wszelkie ustawodawstwo musi odzwierciedlać podstawowe wartości europejskie, a mianowicie demokrację, praworządność oraz prawa podstawowe, i być z nimi zgodne;
4. podkreśla, że Parlament wielokrotnie wzywał Radę do podjęcia działań w odpowiedzi na niepokojące wydarzenia na Węgrzech; apeluje do Rady Unii Europejskiej i Rady Europejskiej o przeprowadzenie możliwie jak najszybciej dyskusji i przyjęcie konkluzji w sprawie sytuacji na Węgrzech; stoi na stanowisku, że Rada i Komisja – nie uwzględniając zastrzeżeń Parlamentu wielokrotnie wyrażanych przez większość posłów, ani nie udzielając na nie stosownej odpowiedzi – narażają na uszczerbek zasadę wzajemnej lojalnej współpracy między instytucjami określoną w art. 13 ust. 2 TUE;
5. jest przekonany, że Węgry są dla UE sprawdzianem zdolności i woli politycznej Unii do podjęcia reakcji w odpowiedzi na zagrożenia i naruszenia jej własnych wartości podstawowych ze strony państwa członkowskiego; ubolewa, że do podobnego rozwoju wydarzeń doszło w kilku innych państwach członkowskich, i uważa, że brak reakcji ze strony UE mógł się przyczynić do tej sytuacji, która niepokojąco przypomina przypadki naruszania praworządności, jakie miały miejsce na Węgrzech; uważa, że rodzi to poważne obawy o zdolność Unii do zapewniania trwałego poszanowania politycznych kryteriów kopenhaskich już po przystąpieniu państwa członkowskiego do Unii;
6. przypomina rolę Komisji – jako instytucji stojącej na straży traktatów – w zapewnianiu zgodności ustawodawstwa krajowego z zasadami demokracji, praworządności i prawami podstawowymi; podkreśla, jak ważne jest, aby wszelkie przeprowadzane przez Komisję i Parlament oceny i analizy sytuacji w poszczególnych państwach członkowskich były oparte na faktach i były obiektywne; zachęca rząd Węgier i Komisję do ścisłej współpracy w zakresie wszelkich kwestii, które ich zdaniem mogą wymagać dalszej oceny lub analizy; z zadowoleniem odnotowuje wszczęcie przeciwko Węgrom postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w odniesieniu do unijnych przepisów z zakresu azylu;
7. ubolewa nad tym, że obecne podejście stosowane przez Komisję skupia się głównie na marginalnych, technicznych aspektach ustawodawstwa, a pomija trendy, schematy i łączny wpływ środków na praworządność i poszanowanie praw podstawowych; jest zdania, że postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w większości przypadków nie doprowadziły do realnych zmian i nie zdołały w szerszym stopniu naprawić sytuacji;
8. ponawia apel do Komisji o rozpoczęcie pierwszego etapu działań przewidzianych w unijnych ramach na rzecz umocnienia praworządności, a tym samym o niezwłoczne rozpoczęcie procesu skrupulatnego monitorowania stanu demokracji, praworządności i praw podstawowych na Węgrzech, w tym łącznego wpływu szeregu środków, który pozwoli również ocenić ryzyko powstania zagrożenia systemowego w tym państwie członkowskim, które mogłoby przekształcić się w realne ryzyko poważnego naruszenia w rozumieniu art. 7 TUE;
9. wzywa Komisję do dalszego prowadzenia wszystkich dochodzeń i stosowania wszelkich dostępnych narzędzi ustawodawczych w ich pełnym zakresie, aby zapewnić przejrzyste i prawidłowe wykorzystanie środków finansowych UE na Węgrzech zgodnie z przepisami unijnego prawa; odnotowuje decyzję Komisji z dnia 14 lipca 2015 r. o zawieszeniu kilku postępowań o udzielenie zamówienia w ramach ośmiu programów finansowanych przez UE ze względu na stosowanie nadmiernie restrykcyjnego kryterium kwalifikacji w procedurach zamówień publicznych na Węgrzech;
10. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Węgier, rządowi i parlamentom państw członkowskich i państw kandydujących, Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Radzie Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.